

Autorka: Weronika Dorociak

Pomysł na projekt: Szkolna wystawa (materiał dla uczniów)

Chcecie podzielić się z kolegami i koleżankami wiedzą historyczną, którą zdobyliście w ramach projektu? Jednym ze sposobów przekazywania wiedzy o przeszłości są wystawy. Jeśli nie wiecie, jak zabrać się za organizację wystawy, proponujemy kilka wskazówek, które pomogą Wam przygotować własną ekspozycję. Do dzieła!

KROK PIERWSZY: WYBÓR TEMATU WYSTAWY

Warto pamiętać, żeby temat był określony czasowo (np. w latach 1976-1980), terytorialnie (np. na terenie gminy Lubicz), a także problemowo (np. szkolnictwo, przebieg bitwy pod Grunwaldem). Pamiętajcie też, że temat musi być ograniczony do wielkości wystawy, którą planujecie wykonać. Jeśli chcecie przygotować wystawę w klasie szkolnej o wielkości tablicy korkowej, to nie warto wybierać zbyt obszernego tematu np. „II wojna światowa”, dużo lepiej ograniczyć temat do małego wątku np. „działania oddziału Armii Krajowej w moim mieście”.

Ważne, aby wybrany temat był interesujący dla autora. Zatem jeśli lubicie tematykę motoryzacyjną, może warto sięgnąć po historie związane z czołgami, a jeśli nudzą Was filmy wojenne, to nie warto na wystawie opisywać przebiegu bitwy. Jeśli nie macie pomysłu na temat wystawy, po inspiracje możecie sięgnąć do portali, gdzie można oglądać wystawy on-line. Znajdują się tam wystawy zarówno polskie jak i zagraniczne, np.: <https://www.google.com/culturalinstitute/beta/category/event>, niektóre polskie wystawy są też dostępne on-line, np.: <https://www.warszawa.ap.gov.pl/1000/lecie/>

Kilka tematów do inspiracji:

- Szkoła w PRL,
- Strajki przeciwko władzy komunistycznej w naszej okolicy,
- Życie Ireny Sendlerowej,
- Wybory 4 czerwca 1989, czyli co się wydarzyło w samo południe?
- Historia miejskiego ratusza.

KROK DRUGI: ZNALEZIENIE PRZYDATNYCH INFORMACJI...

Jeśli uda Wam się wymyślić interesujący temat, to już połowa sukcesu! Zanim przystąpicie do opracowywania samej wystawy, warto dowiedzieć się czegoś na wybrany temat. Można skorzystać ze stron internetowych, ale polecamy, aby sięgać do tekstów napisanych przez profesjonalistów, bo tylko dzięki temu będziecie mieli pewność, że przeczytaliście prawdziwą informację.

Wiele informacji możemy znaleźć nie ruszając się sprzed komputera. Warto poszukać różnych artykułów czy krótkich opisów. Nie należy ograniczać się tylko do Wikipedii, gdzie znajduje się wiele nieprawdziwych informacji. Godne polecenia są np.:

- <http://muzhp.pl/pl/p/27/artykuly>
- <http://www.polskieradio.pl/39,Historia>
- <https://www.pb.pl/puls-historii/>
- <http://www.mowiawieki.pl/>

- <http://www.polityka.pl/pomocnikhistoryczny>

Warto wybrać się także do najbliższej biblioteki!

...I ZGROMADZENIE MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

Kiedy już dowiecie się o szczegółach wybranego przez Was tematu, warto poszukać różnych źródeł, które go obrazują. Mogą to być na przykład fotografie czy wycinki z gazet dotyczące wybranego przez Was tematu. Warto skorzystać z wyszukiwarki <http://eng.letscc.net/> i wpisać odpowiednią frazę.

Pamiętajcie o prawach autorskich – nie powinniście wykorzystywać zdjęć, filmów czy muzyki bez zgody autora, chyba że zostały udostępnione na tzw. wolnych licencjach. Zdjęcia które można wykorzystać są zwykle opisane literkami CC (Creative Commons). Więcej informacji na ten temat znajdziecie tutaj: <http://blogiceo.ng.pl/nauczycieldlaucznia/uczymy-sie/creative-commons/>.

Przydatne są także zasoby on-line Biblioteki Narodowej, gdzie można znaleźć wiele ciekawych zdjęć, map czy czasopism z dawnych epok. Wystarczy tylko w wyszukiwarce znajdującej się w załączonym linku wpisać, czego poszukujemy. Link: <https://polona.pl/>

KROK TRZECI: WYBÓR ELEMENTÓW WYSTAWY

To, z czego będzie się składała wystawa, w dużej mierze zależy od Waszej kreatywności. Warto to dobrze przemyśleć, a przede wszystkim szukać rozwiązań oryginalnych. Jeśli chcecie zrobić wystawę o jakimś ważnym wydarzeniu, można poszukać żyjących osób, które je pamiętają, przeprowadzić z nimi wywiad i ich słowa zamieścić na wystawie.

Na wystawie możemy zaprezentować:

- Fotografie,
- Stare przedmioty,
- Filmy,
- Fragmenty z książki,
- Fragmenty listów, pamiętników, wspomnień,
- Strony z gazet,
- Własne prace plastyczne,

I wiele, wiele innych!

Przed wszystkim należy się zastanowić, które spośród znalezionych przez Was źródeł czy opracowań są najciekawsze. Warto pamiętać, żeby zamieścić kilka różnego rodzaju materiałów, mamy wtedy szansę na przyciągnięcie większej uwagi odbiorcy.

Pamiętajcie, że: W zależności od tego jakiej epoki dotyczy Wasz temat, dostępność źródeł jest różna. Najmniej jest dla najdawniejszych wydarzeń, np. z okresu średniowiecza, najwięcej zaś dla XX wieku, czyli historii najnowszej. Z drugiej strony, źródła najnowsze są objęte prawami autorskimi, podczas gdy te z dawniejszych epok znajdują się w tzw. domenie publicznej i możecie z nich korzystać bez ograniczeń.

KROK CZWARTY: OPRACOWANIE SCENARIUSZA WYSTAWY

Kiedy już zapoznacie się z wybranym tematem i wybierzeć odpowiednie źródła, musicie stworzyć **SCENARIUSZ WYSTAWY**. Jest to spisany zbiór pomysłów na to, jak ma wyglądać nasza wystawa. Na tym etapie należy przemyśleć usytuowanie różnych elementów w przestrzeni, tak żeby były one możliwie najatrakcyjniejsze oraz przedstawiały w ciekawy sposób wybrany temat. Warto pamiętać, aby stworzyć taki dokument, zanim przystąpimy do „montowania” wystawy. Pomoże nam nie popełniać błędów, które są potem trudne do odkręcenia.

Jak powinien wyglądać scenariusz? W przypadku wystaw szkolnych, wystarczy wziąć kartkę A4 lub A3 i w skali 1:20 narysować wystawę. Zaznaczcie na niej całą przestrzeń, którą chcecie przeznaczyć na wystawę (np. szkolną salę / tablicę / korytarz). Następnie rozplanujcie rozmieszczenie kolejnych elementów wystawy, które wybraliście w kroku trzecim. Jeżeli będziecie korzystać z multimediiów (np. pokazując film na rzutniku), pamiętajcie o wygospodarowaniu odpowiedniej przestrzeni, w której mogą usiąść albo stać widzowie. W przypadku organizacji większej wystawy (np. na korytarzu albo w kilku salach), zaplanujcie kolejność, w jakiej goście będą zwiedzać wystawę. Co mają zobaczyć na początku, a co będzie finalnym elementem wystawy? Pamiętajcie też o jasnym oznaczeniu kierunku zwiedzania, żeby nikt się nie zgubił.

KROK PIĄTY: GRAFICZNE OPRACOWANIE WYSTAWY - CO ZROBIĆ, ABY WYSTAWA PRZYCIĄGAŁA OKO?

Na tym etapie projektu zamieńcie się w artystów. Wybrane przez Was elementy ułóżcie tak, aby tworzyły ciekawą i spójną opowieść. Warto pamiętać, aby były estetycznie wykonane i prawidłowo podpisane. Przyciągnięcie widza zależy od Waszej pomysłowości, więc nie obawiajcie się nawet najbardziej szalonych pomysłów. Być może dzięki nim nasza wystawa będzie oryginalna i zachęci do dalszych poszukiwań w zakresie wybranego przez nas tematu.

Kilka inspiracji:

- Jako tło wykorzystajcie szare gazety. Ten trik zawsze pasuje do tematów związanych z komunizmem!
- Opalenie kartek nad płomieniem pozwoli je wizualnie postarzyć. Ta metoda świetnie sprawdza się przy tematach związanych ze średniowieczem.
- Na czarnym tle umieśćcie czarno-białe fotografie. To jasny sygnał, że wystawa jest o czymś tragicznym – można wykorzystać to np. przy tematyce związanej z II wojną światową.
- Wykorzystajcie kolaże zdjęć – łączenie fragmentów różnych zdjęć w jedną kompozycję. Technika ta doda Waszej wystawie dynamiki.
- Kartki z opisami możecie włożyć do kopert, które przykleicie do tablicy. W ten sposób dodacie wystawie tajemniczości i zachęcicie widza do zainteresowania się, tym, co jest w środku koperty i przeczytania umieszczonych tam informacji.

- Korzystajcie z elementów graficznych – strzałek, wykrzykników, znaków zapytania. Pozwolą one skoncentrować uwagę zwiedzających na najważniejszych według Was aspektach.

Lista materiałów i narzędzi, które na pewno się przydadzą: nożyczki, klej, taśma dwustronna, blok samoprzylepny, blok kolorowy, szary papier, koperty, markery, kredki, farby czy płyta PCV.

... I ZREDAGOWANIE PODPISÓW

Pamiętajcie, żeby zawsze podawać autora danego dzieła, np. podpisać, z jakiej książki pochodzi przytoczony przez nas cytat lub kto wykonał fotografię. W przypadku zdjęć na licencjach Creative Commons zawsze podawajcie rodzaj licencji.

Nie zapomnijcie, żeby samemu się podpisać. Wystawa to Wasze dzieło, dlatego nie może zabraknąć informacji, kto je wymyślił i stworzył.

ZAKOŃCZENIE

Mając już wszystko opracowane w głowie i opisane w scenariuszu wystawy, możemy przystąpić do pracy! Zamontujcie wszystkie elementy zgodnie ze scenariuszem wystawy, dbając o estetykę i kolejność zwiedzania. Kiedy wystawa będzie gotowa, możecie urządzić wernisaż – uroczyste otwarcie. Zaproszcie na nie kolegów i koleżanki, nauczycieli i nauczycielki, przedstawicieli społeczności lokalnej, waszych rodziców. Podczas otwarcia możecie zorganizować oprowadzanie gości po wystawie. Na pewno z chęcią wysłuchają, czego dowiedzieliście się o opracowywanym temacie i jak chcieliście to zaprezentować na ekspozycji. Dzięki temu dowiedziecie się też, co odwiedzający sądzą o Waszej pracy. Ich wskazówki będziecie mogli wykorzystać przy następnej wystawie.

Fot. E. Skrzypczak

Fot. A. Cyran